

Παναγιώτατε,

Με ιδιαίτερη τιμή και ειλικρινή σεβασμό σας καλωσορίζω στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο. Η παρουσία Σας σήμερα ανάμεσά μας αποτελεί για όλους μας μια ξεχωριστή στιγμή· μια στιγμή συνάντησης της ακαδημαϊκής κοινότητας με έναν πνευματικό ηγέτη με παγκόσμιο κύρος που μιλά στον σύγχρονο κόσμο με λόγο απλό, καθαρό και ουσιαστικό, που ενσαρκώνει με συνέπεια και ήθος το οικουμενικό μήνυμα της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Η σημερινή ημέρα είναι αφιερωμένη στους Τρεις Ιεράρχες, αλλά θα ήθελα, προτού συνεχίσω, να κάνω μια σύντομη αναφορά στα τραγικά γεγονότα που σκιάζουν τις ημέρες αυτές. Η απώλεια επτά ανθρώπων σε τροχαίο δυστύχημα στη Ρουμανία και πέντε ανθρώπων από τη φωτιά σε εργοστάσιο στα Τρίκαλα, μας γεμίζουν βαθιά θλίψη και προβληματισμό. Εκ μέρους του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου, εκφράζω τα ειλικρινή και θερμά μας συλλυπητήρια προς τις οικογένειες των θυμάτων. Οι σκέψεις μας είναι μαζί τους.

Η σημερινή, λοιπόν, εκδήλωση φέρνει πρωτίστως στο προσκήνιο μια βαθιά και διαχρονική αλήθεια: ότι η παιδεία δεν είναι μόνο ζήτημα γνώσης, αλλά πρωτίστως σχέση, ευθύνη και στάση ζωής. Ο Μέγας Βασίλειος, ο Γρηγόριος ο Θεολόγος και ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος υπήρξαν δάσκαλοι που γνώριζαν σε βάθος την επιστήμη και τη φιλοσοφία της εποχής τους, αλλά ταυτόχρονα δίδαξαν με το προσωπικό τους παράδειγμα ότι η αληθινή γνώση φωτίζεται και ολοκληρώνεται από την πνευματική καλλιέργεια και αποκτά νόημαμόνον όταν όταν υπηρετεί τον άνθρωπο.

Η συμμετοχή Σας στην εορταστική σύναξη προσδίδει σ' αυτήν ιδιαίτερη βαρύτητα και υψηλό συμβολισμό, καθόσον η εορτή των Τριών Ιεραρχών, αποτελεί διαχρονικό σημείο αναφοράς για την ελληνική και την οικουμενική παιδεία. Γιατί οι Τρεις Ιεράρχες παραμένουν διαχρονικά πρότυπα δασκάλων που δεν περιορίστηκαν στη διάχυση της γνώσης, σε μια άγωνα «μετακένωση» ιδεών, αλλά προσδιόρισαν τη βαθύτερη ουσία και την ύψιστη αποστολή της παιδείας: τη διαμόρφωση ελεύθερων, υπεύθυνων και ενεργών προσώπων, με κριτική σκέψη και συνείδηση της ευθύνης τους απέναντι στην κοινωνία. Απέδειξαν ότι η παιδεία δεν είναι ούτε ουδέτερη ούτε αυτάρκης· είναι πράξη ήθους και ευθύνης, προσανατολισμένη στη δικαιοσύνη, στη συνοχή του κοινωνικού συνόλου και στη διαρκή αναζήτηση της αλήθειας.

Για το Πανεπιστήμιο, το μήνυμα αυτό παραμένει απολύτως επίκαιρο. Η παιδεία δεν μπορεί να περιορίζεται στη συσσώρευση πληροφοριών ή δεξιοτήτων. Οφείλει να καλλιεργεί την κρίση, το ήθος και την ευθύνη στην κοινωνία. Οφείλει να βοηθά τους νέους ανθρώπους να βρίσκουν προσανατολισμό και νόημα σε έναν κόσμο σύνθετο, ταχέως μεταβαλλόμενο και συχνά αβέβαιο, όπως στις μέρες μας.

Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, που συμπληρώνει φέτος εκατό χρόνια ζωής, γεννήθηκε σε μια πόλη με μακραίωνη πνευματική παράδοση, εξελίχθηκε παραμένοντας προσηλωμένο στις αρχές της ακαδημαϊκής ελευθερίας, της εξωστρέφειας και της παγκόσμιας αποστολής του και λειτουργεί, σε διαρκή ώσμωση με το παγκόσμιο ακαδημαϊκό περιβάλλον, ως ένα ανοιχτό και δυναμικό οικοσύστημα παιδείας, διαλόγου και πνευματικής καλλιέργειας· ως ένας θεσμός κριτικής σκέψης, ηθικής ευθύνης και ενεργού κοινωνικής παρουσίας.

Εμείς στο Αριστοτέλειο είμαστε πεπεισμένοι ότι η παιδεία δεν είναι ούτε ουδέτερη, ούτε αποστασιοποιημένη· είναι καθήκον, είναι πρόσκληση, είναι προσφορά. Παράλληλα, παραμένουμε σταθερά προσηλωμένοι στον δημόσιο χαρακτήρα του, αντιλαμβανόμενοι την εκπαιδευτική και ερευνητική του αποστολή ως κοινωνικό αγαθό.

Παναγιώτατε,

Η παρουσία Σας σήμερα στο Πανεπιστήμιό μας υπενθυμίζει έμπρακτα ότι ο διάλογος ανάμεσα στην επιστήμη, τον πολιτισμό και την πνευματική παράδοση δεν είναι πολυτέλεια, αλλά αναγκαιότητα· και φανερώνει με τον πλέον εύγλωττο τρόπο την αδιάρρηκτη σχέση της ακαδημαϊκής κοινότητας με τις αιώνιες αξίες του ανθρωπισμού, του γόνιμου διαλόγου και της οικουμενικότητας. Ο λόγος Σας, σταθερά προσανατολισμένος στην προάσπιση της ειρήνης, της θρησκευτικής ελευθερίας, στη συμφιλίωση, τον διάλογο των λαών και στη φροντίδα για τον άνθρωπο και το περιβάλλον, συναντά με φυσικό τρόπο τον πυρήνα της πανεπιστημιακής μας αποστολής.

Σας ευχαριστούμε θερμά για την αποδοχή της πρόσκλησής μας και για τη μεγάλη τιμή της παρουσίας Σας ανάμεσά μας.

Η ακαδημαϊκή κοινότητα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου προσβλέπει με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στον λόγο Σας, βέβαιη ότι θα αποτελέσει αφορμή σκέψης και ουσιαστικού προβληματισμού.

Σας ευχαριστώ.